

Het versterken van informele zorg: een paradoxaal uitgangspunt

L.linders@fontys.nl

Lilian Linders
Lector Beroepsinnovatie Social Work
Fontys Hogeschool Sociale Studies
06 50242166

26 juni 2014

Tranzo Zorgsalon
**Transities in de ouderenzorg: de
verantwoordelijkheid van
ouderen**

Ter introductie: Lectoraat beroepsinnovatie Social Work

1. Maatschappelijke ondersteuning

- Wmo werkplaats
- Implementatieproject
- mantelzorgonderzoek

2. Bijzonder Domein Beroepsinnovatie Jeugdzorg en – Welzijn, gefinancierd door 8 werkveldpartners op gebied van jeugdzorg, jeugdwelzijn en jeugdgezondheidszorg

Druk op de samenleving neemt toe

- **Extramuralisering gaat door**
Evenals langer zelfstandig wonen ouderen
- **Transities (één gezin, een plan, één regisseur)**
 - Decentralisatie AWBZ-WMO: meer kwetsbare groepen in de samenleving
 - Transities jeugdzorg: opvoeden in en door de samenleving
 - Uitvoering Participatiewet naar gemeenten
- **Veel meer kwetsbare groepen onder de vlag van gemeente, die tegelijkertijd moet bezuinigen**

Beleid bemoeit zich steeds meer met het informele

- Zo zelfredzaam mogelijk zijn
- Meer eigen verantwoordelijkheid nemen
- Eigen kracht inzetten
- En ook de samenleving moet hierin zijn verantwoordelijkheid nemen dus meer mantelzorg en vrijwilligerswerk

De wijk

- **Meer kwetsbare ouderen in de wijk**
- **Sociale wijkteams, multidisciplinaire wijkteams, generalistentteams...**
- **Wijkactiviteiten sluiten vaak niet aan bij kwetsbare ouderen**
- **Fysieke afstand ouderen/kinderen/familieleden en geïndividualiseerd buurschap**

Wat hebben mantelzorgers nodig?

- **Goeie zorg voor zorgvrager**
- **Regelzaken, bureaucratische rompslomp**
- **Luisterend oor**
- **Begrip, respect, gezien en gehoord worden**
- **Verlangen naar ondersteuning door en via huisartsen**

Discrepantie ondersteuningsvraag en - aanbod

Mantelzorg	Aanbieder
Wil geen respijt	Biedt respijt
Is vraagverlegen	Op afstand
Wil regie houden	Aanbodgericht
Last van regeldruk	Bureaucratisch
Luisterend oor nodig	Vakjargon
Onlosmakelijk verbonden met zorgvrager	Isoleert mantelzorg en zorgvrager

Aanbevelingen

- **Sluit aan bij beleving, ook in taalgebruik. Mensen voelen zich geen mantelzorger maar 'partner van' of 'kind van'**
- **Hou er rekening mee dat het primaire belang van de mantelzorger goeie zorg is aan zorgvrager**
- **Bijna elke cliënt heeft naasten: betrek hen dan ook**

Aanbevelingen

- **Mantelzorgers spreken hun 'burgerkracht' al aan. Wees actieve wegwijzer bij verkrijgen van ondersteuning**
- **Help hen bij aanpak regelzaken zorg: equivalent 'organizers' in huishouden**
- **Lang niet altijd 'grote' interventies nodig. Begrip, goed gesprek, luisterend oor, is vaak genoeg**

Informele zorg als onderwerp van beleid:

- **Word zelfredzamer en val meer terug op je burens, vrienden, familie**
- **Eigen kracht wordt gelanceerd als iets nieuws dat we nu (eindelijk eens) moeten gaan aanspreken**
- **Het accent op eigen verantwoordelijkheid heeft ongewenst neveneffect**
- **Het 'professionaliseren van vrijwilligers' en 'verplichte mantelzorg'**

Vragen?